

Aproximació al teixit associatiu femení de la comarca del Maresme

SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LA DONA DEL CONSELL COMARCAL DEL MARESME

1. Introducció

Les associacions de dones fan possible la creació d'espais alternatius als espais domèstics on, des d'una perspectiva femenina, disposen d'un temps per a elles, mantenint relacions amb altres dones, intercanviant coneixements i experiències i contribuint al canvi positiu de la societat. Els problemes individuals prenen una dimensió social en les entitats. Allò personal esdevé polític com diu Simone de Beauvoir. Això dota les entitats d'una capacitat transformadora d'idees i realitats a nivell individual i col·lectiu.

Moltes vegades, les entitats intenten arribar allà on no pot arribar l'administració pública oferint serveis com l'assessorament jurídic, l'atenció psicològica, espais materno-infantils, informació i formació, etc.

El SIAD Maresme ha mantingut des de la seva creació un contacte regular amb les entitats de dones. Està fent difusió constantment de les accions i activitats que han dut a terme aquestes entitats i les informa de totes les activitats que fa, oferint-los sempre la possibilitat de col·laborar-hi. També ha col·laborat puntualment en alguna de les activitats gestionades per aquestes entitats com, per exemple, amb la Federació de les Associacions de Dones del Maresme en una jornada realitzada l'any 2012, així com també amb l'associació Dones de la Vallalta, l'associació de Dones Torderenques, etc. Durant el temps que existí el projecte d'acompanyament a les dones en situació de maltractament, el SIAD va comptar amb voluntariat del món associatiu, molt especialment amb la col·laboració de Núria Lòpez, de l'associació D'ones de Cabrera; en concret, un grup de representants d'entitats de dones van participar d'una acció formativa sobre la violència de gènere que va precedir la posta en marxa del projecte d'acompanyament, etc.

No obstant, no ens satisfà, com a servei de la dona, limitar la nostra relació amb el teixit associatiu femení a aquest nivell. Pensem que les entitats estan duent a terme una tasca de prevenció, sensibilització i creació d'espais de trobada molt important, que cal conèixer i potenciar, i considerem que han de ser agents principals dels plans de polítiques d'igualtat.

Per altra banda, ens preocupaven les dissolucions d'algunes entitats i les dificultats per les que passa la Federació d'Associacions de Dones.

Arran d'això, vam decidir conèixer de més a prop les diferents realitats del teixit associatiu femení existent a la nostra comarca: el nombre exacte d'entitats, els altres grups i col·lectius que no estan legalment constituïts com a entitats de dones però que treballen en l'àmbit de la dona i la igualtat, les que són de recent creació, la situació de crisi per les que han passat o estan passant algunes entitats, etc.

A més, aquesta voluntat es veu legitimada tant al Pla Comarcal de Polítiques de Dones de la comarca com en la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes.

El Pla Comarcal d'Igualtat d'Oportunitats 2011-2015 (en procés de renovació) inclou en l'eix 3 el suport a les entitats de dones i proposa un seguit d'accions encaminades a aconseguir aquesta fita. Diu: *"Aquest eix d'intervenció té com objectiu tant el reconeixement del paper i els sabers de les dones en la societat*

maresmenca, com fer visible la seva presència i diversitat, i també fomentar la seva presència i participació a tots els nivells i àmbits socials de la comarca, fent del Maresme una comarca amb un entorn sostenible i participatiu per a les persones que hi viuen."

La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes estableix en el capítol 4, article 20, la importància de donar suport a les entitats de dones. Cita: *"Els poders públics han de dur a terme accions concretes destinades a dinamitzar el teixit associatiu femení i promoure la creació de xarxes; reconèixer i incorporar a l'agenda política les aportacions que fan les associacions feministes i els col·lectius de dones; impulsar la participació de les dones, del moviment feminista i de les entitats de dones en els òrgans consultius, tant en l'àmbit autonòmic com en el local; fomentar la participació de les dones en fòrums i organismes nacionals i internacionals, i repensar les formes de participació per abandonar els models androcèntrics"*.

Foto d'una trobada de la Federació d'Associacions i Grups de Dones del Maresme, cedida per Esperança Larruy, coordinadora actual de l'entitat.

D'aquesta manera va sorgir el projecte d'apropament i suport a les entitats de dones del Maresme, que va començar ara fa més d'un any.

De la idea inicial d'organitzar una simple jornada de debat entre les entitats que hi acudeixin, vam veure la necessitat d'elaborar un projecte més ampli amb diferents fases i que pugui aconseguir un objectiu que vagi més enllà del simple coneixement d'aquesta realitat.

Vam elaborar a partir d'aquí el següent esquema de treball:

- 1- Actualitzar les dades de les entitats per tenir finalment un coneixement exacte del seu nombre i tenir al dia les dades que hagin canviat d'algunes d'elles.
- 2- Elaborar el catàleg o la guia d'entitats després de l'actualització i editar-lo.
- 3- Entrevistar una amb una a totes les entitats i grups de dones de la comarca als que puguem arribar mitjançant un guió que ens pugui permetre conèixer a fons la situació de cadascuna d'elles.
- 4- Fer el buidatge de les entrevistes i treure'n les conclusions que permetin fer una mena de petita diagnosi que no pretén ser una recerca científica, però sí oferir una imatge preliminar de la realitat de les entitats.
- 5- Organitzar una jornada de debat i reflexió on es presentaran la guia actualitzada, la diagnosi, les entitats i en la que es debatran realitats, problemàtiques, necessitats i finalment estratègies per fer front a tot allò negatiu i anar avançant en la feina.
- 6- La posta en marxa del o els canals de coordinació i/o col·laboració SIAD-Entitats o entitats- entitats-SIAD, etc.

Qüestions metodològiques:

- Per fer aquest treball d'apropament a les entitats, vam partir de la idea de que una entitat de dones no ha d'estar forçosament legalment constituïda per considerar-la com a tal ni ha de ser pròpiament i exclusivament dedicada al tema dona. D'aquesta manera, podem ampliar la mirada cap al teixit associatiu femení, cap a la feina que s'està duent a terme al territori i no excloure cap entitat que realment faci aportacions interessants en l'àmbit de la dona i la igualtat de gènere.
- El projecte va abraçar tota la comarca del Maresme, independentment del nombre d'habitants de cada municipi.
- Per a l'actualització de les dades vam elaborar una fitxa amb dades bàsiques que vàrem enviar per correu electrònic a les entitats de les que ja en teníem les adreces.
- Vam fer una recerca d'entitats que no coneixíem i de les que no en funcionen les adreces electròniques i els números de telèfon. La recerca es va fer via web i xarxes socials, mitjançant les pàgines webs dels ajuntaments, trucant a les regidories de dona, a diferents departaments i per l'ajuda, en alguns casos, de les pròpies entitats.
- Per fer l'entrevista, vam escollir la tècnica de l'entrevista directa amb més d'un membre de la junta i, quan ha pogut ser, també amb alguna sòcia de l'entitat. En alguns casos, es va fer l'entrevista per via telefònica. Majoritàriament la tècnica que portà a terme el projecte anava als municipis on aquestes entitats tenen la seva

seu. Algunes, les membres de les entitats les han fet al Consell Comarcal del Maresme.

- No sempre ha sigut fàcil concretar una data; tot i que la majoria de les entitats han demostrat una predisposició a quedar, algunes ha expressat una certa reticència, en alguns casos ha sigut difícil trobar dates que vagin bé a les dues parts, algunes entitats no contesten.

- Les entrevistes amb les entitats han propiciat col·laboracions i accions comunes arran de l'intercanvi d'idees i el descobriment d'allò que fan. S'han pogut fer presentacions de llibres, commemoració conjunta del 25 de novembre, com és el cas de Tordera, entrevistes a membres d'entitats en el marc del projecte "Visibilitza't" gestionat pel SIAD, etc.

- La diagnosi no pretén ser un estudi científic ni exhaustiu de la realitat de les entitats basada en una metodologia científica. Es tracta d'una "recerca quantitativa" i d'una extracció de conclusions que ens permetran apropar-nos més a les realitats d'aquestes entitats amb la finalitat de saber on podem incidir per ajudar a enfortir el teixit associatiu femení de la comarca.

Calendari d'execució

- L'actualització de les dades i les entrevistes es van fer de manera paral·lela. A mesura que el contacte electrònic o telefònic s'establí, es va passar a l'entrevista directa. Aquestes dues fases es van dur a terme entre el 2015 i el primer trimestre del 2016.

- Elaboració i edició de la Guia: gener-desembre del 2015

- Elaboració de la diagnosi: març-maig del 2016

- Organització de la jornada: juny del 2016.

Amb les dones del Casal de Dones de Palafolls, després de l'entrevista.

2. Descripció del teixit associatiu femení de la comarca

2.1 Dades quantitatives

2.1.1 Nombre d'entitats i grups de dones a la comarca del Maresme*

Entitats legalment constituïdes pròpiament de dones	Vocalies o comissions de dones d'altres entitats	Grups Informals	Entitats no pròpiament de dones però que treballen en l'àmbit de la dona i la igualtat
34	7	11	10

Total d'entitats: 62

* El nombre pot no ser exacte perquè hi poden haver entitats i grups dels que no en tenim coneixement.

2.1.2 Distribució per municipis

Municipi	Nombre d'entitats
Alella	3
Arenys de Mar	2
Arenys de Munt	1
Argentona	0
Cabrera de Mar	0
Cabrils	0
Caldes d'Estrac	1
Calella	5
Canet de Mar	2
Dosrius	0
Malgrat de Mar	0
El Masnou	4
Mataró	20
Montgat	1
Orrius	0
Palafolls	1
Pineda de Mar	2
Sant Andreu de Llavaneres	1
Sant Cebrià de Vallalta	1 (Ass. Dones de la Vallalta)
Sant Iscle de Vallalta	1 (Ass. Dones de la Vallalta)
Sant Pol de Mar	1 (Ass. Dones de la Vallalta)
Sant Vicenç de Montalt	1
Santa Susanna	1
Teià	2
Tiana	0
Tordera	2
Vilassar de Dalt	0
Vilassar de Mar	2
Premià de Mar	7
Premià de Dalt	2
Entitats de caire comarcal	3 (incloses en el recompte anterior)

2.1.3 Municipis on hi havia entitats de dones que ja no són actives

Municipi	Nom entitat	Estat
Arenys de Mar	Associació de Dones per la Igualtat	Dissolta el març de 2016
Cabrera	Ones de Cabrera	Dissolta
Dosrius	Ass. de Dones Shakti	Dissolta
Mataró	Adelfa	Inactiva
Mataró	Vocalia de Dones Vista Alegre	Inactiva
Mataró	Vocalia de Dones Camí de la Serra	Inactiva
Malgrat de Mar	Associació de Dones de Malgrat	Dissolta
Tordera	Casal de Dones de Montgat	Substituïda per l'associació de Dones Torderenques

2.1.4 Associacions de dones d'origen estranger

Municipi	Entitat	Any creació
Mataró i Maresme	Muso Kafo	1998
Mataró	Hidaya	2012
Mataró	Associació de dones de Malí	No localitzada
Mataró	Associació Arrissalah	No localitzada
Mataró	Associació Baobab	2009
Arenys de Mar i Arenys de Munt	Arenys Viu i Conviu	2012
Pineda i Calella	Associació Senegambí	2002
Calella	Associació Banta, Dones per Àfrica	2015
Calella	Associació Àfrica Increïble.	2015
El Masnou	Grup de Dones d'origen marroquí	2008

2.2 Dades qualitatives

2.2.1 En relació al nombre d'entitats i la seva distribució per municipis

Malgrat la dissolució d'algunes entitats, el nombre d'entitats de dones sembla estar en augment o al menys, apareixen entitats que compensen en nombre les entitats dissoltes o inactives.

Al costat de les entitats tradicionals del Maresme, algunes de les quals es van dissoldre, n'han nascut d'altres. Tenim doncs una diversitat que engloba entitats veteranes amb altres de recent creació.

Mataró és el municipi que concentra el nombre més gran d'entitats. Són en total una vintena entre les entitats pròpiament de dones, vocalies de dones de les associacions de veïns i grups informals, sense comptar les comissions de dones dels partits i els sindicats¹.

En la resta de municipis, hi ha alguns municipis que tenen més d'una entitat, com són Alella, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Calella, El Masnou, Premià de Dalt, Premià de Mar i Pineda de Mar.

¹ Malauradament, no es van poder realitzar entrevistes amb membres de les comissions de dones dels partits polítics del Maresme per manca de temps. Tampoc s'ha pogut fer el recompte de totes les entitats de puntaires.

La majoria de municipis tenen una entitat i alguns no en tenen cap.

La proporció d'entitats per zones de la comarca és la següent:

El Maresme nord està bastant cobert per entitats de dones. L'únic municipi que no compta amb una entitat de dones és Malgrat de Mar. Els municipis de la Vallalta compten amb la mateixa associació, que és Dones de la Vallalta.

Al Maresme centre, Argentona, Cabrera de Mar, Cabriels, Dosrius i Òrrius no tenen cap entitat de dones. Els municipis de la zona que en disposen són: Arenys de Mar, Caldes d'Estrac, Canet de Mar, Sant Andreu de Llavaneres i Mataró. Cabrera de Mar i Dosrius en tenien, però es van dissoldre.

Al Maresme sud hi ha entitats a Alella, El Masnou, Montgat, Premià de Dalt, Premià de Mar, Teià i Vilassar de Mar. L'únic municipi que no en té cap aparentment és Tiana.

2.2.2 En relació al tipus d'entitats

En la majoria dels municipis del Maresme, la gran part de les entitats són pròpiament de dones. Però hi ha també comissions o vocalies de dones que depenen d'altres associacions, grups informals i entitats que no són pròpiament de dones però que realitzen accions a favor de la igualtat de gènere.

2.2.2.1 Associacions pròpiament de dones

De la mateixa manera que Mataró és capdavanter en la creació de vocalies de dones, altres municipis del Maresme són capdavanters en la creació d'associacions de dones pròpiament dites. Hi ha entitats la creació de les quals remunta als anys noranta com l'associació Dona per la Dona de Sant Andreu de Llavaneres (1994), El Casal de Dones de Palafolls (1995) i l'associació Montserrat Roig d'Alella (també en 1995).

Foto d'un dels sopars de l'associació Dona per la Dona de Llavaneres

Les associacions de puntaires que són majoritàriament de dones també són antigues, remunten als anys noranta, tot i que la tradició de fer puntes de coixí és molt més antiga². Hi ha entitats de puntaires a diferents municipis del Maresme.

Les associacions de puntaires tenen un camp d'interès específic. Hi ha homes també que practiquen aquest art. Però ha estat majoritàriament femení. Per la qual cosa, es tracta d'entitats que van jugar un paper important en la creació d'espais de trobada alternatius per a les dones, i en la visibilització i la valorització d'aquest saber fer femení. Per tant es poden considerar com a entitats de dones, tot i que no van més enllà de la seva especialització. Destaquem l'anomenament d'enguany de la Sr. Pepi Vila Ibora filla predilecta d'Argentona per la seva feina com a puntaire i mare.

Foto extreta de l'estudi enllaçat al peu de la pàgina

L'any 1998, apareix l'associació Musso-Kafo, que és una entitat d'abast català amb grups locals al Maresme, sobretot a Mataró i Premià de Mar. Aquesta entitat treballa amb el col·lectiu de dones d'origen subsaharià, precisament de Gàmbia i Senegal.

A partir de l'any 2000, van començar a aparèixer més entitats pròpiament de dones i cobreixen gairebé tots els municipis del Maresme, tot i que algunes es van dissoldre.

En el quadre següent recollim les entitats de dones de la comarca:

Associacions de dones pròpiament dites	Municipi	Any de creació
Associació Dones Solidàries d'Alella	Alella	2006
Associació Montserrat Roig	Alella	
Montserrat Roig	Alella	1995
Associació Dona Viva	Arenys de Munt	2005
Associació de Dones de Caldes	Caldes d'Estrac	2009
Associació de la promoció de la Dona Treballadora	Calella	2012
Associació Dones de Calella	Calella	2005-2006

² Consultar per exemple l'estudi aquí enllaçat <http://www.arenysdemunt.cat/puntes>

Associació Banta Dones per Àfrica	Calella i Pineda	2015
Associació Senegambí	Calella i Pineda	2002
Associació de Dones Sàlvia	Canet de Mar	2001
Associació Mares Malabaristes	Canet de Mar	2013
Associació Capitanes del Masnou	El Masnou	2014
Associació Dones de la Vallalta	La Vallalta	2005
Associació Adelfa	Mataró	2001
Associació Hidayá	Mataró	2012
Associació Baobab	Mataró i Maresme	2009
Associació de Dones de Montgat	Montgat	2012
Casal de Dones	Palafolls	1995
Associació de Dones Pindedenques	Pineda de Mar	2008
Associació Dona per la Dona	Sant Andreu de Llavaneres	1994
Associació Dona Activa	Sant Vicenç de Montalt	2008
Associació Dona Activa	Santa Susanna	2005
Associació de Dones Torderenques	Tordera	2015
Associació VilaDona	Vilassar de Mar	2000
Associació MussoKafo	Mataró i Maresme	1998

Entitats que es van dissoldre:

Nom	Municipi
Associació de Dones per la Igualtat	Arenys de Mar
D'ones de Cabrera	Cabrera de Mar
Associació de Dones Shakti	Dosrius
Associació Dones per la Igualtat	El Masnou
Associació de Dones de Malgrat	Malgrat de Mar
Associació de Dones de Tordera	Tordera

2.2.2.2 Vocalies i comissions de dones

Mataró constitueix una excepció en el conjunt del teixit associatiu de dones de la comarca. És el municipi on més vocalies de dones hi ha. És una ciutat tradicionalment de vocalies de dones que depenen de les associacions de veïns.

La primera vocalia de dones es situa als anys setanta, amb la Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns del Centre, que va ser pionera en la defensa dels drets de la dona, d'una salut reproductiva i sexual adequada i dels drets laborals³. Després de la dissolució d'aquesta vocalia, es va haver d'esperar fins l'any 1999 per veure néixer una nova vocalia. La Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns de Rocafonda constituïda en el seu moment per dones vingudes d'altres entitats amb inquietuds socials i polítiques (Sosracisme, Associació de Veïns, ...) més dones del barri. La seguiran, després d'uns anys, vocalies d'altres entitats per constituir un nombre total de sis. Tot i que no totes són actualment actives. En aquesta diagnosi i en la guia n'hem recollit quatre perquè les altres dues són inactives.

³ Es va realitzar un documental que en parla que podeu consultar al CIRD Mataró.

Logo de la Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns de Rocafonda-l'Esperança i Ciutat Jardí

En altres municipis de la comarca també ens trobem amb aquest format d'entitat però ni amb la mateixa quantitat ni és tan antic, més aviat es tracta d'una realitat nova. Bàsicament, estem parlant de tres municipis en els que hi ha grups de dones dins d'entitats que no són de dones: Premià de Dalt, Premià de Mar i Tordera. Val a dir que la Vocalia de Dones Santa Anna-Tió de Premià de Dalt i Premià de Mar ve d'una associació de veïns tradicionalment dirigida per dones, però que no feia res específic per dones fins que es va crear la vocalia.

Vocalies o comissions de dones:

Nom vocalia o comissió	Municipi	Any de creació
Vocalia de Dones de l'AVV Rocafonda	Mataró	1999
Vocalia de Dones de l'AVV Pla de Boet	Mataró	2005
Vocalia de Dones Can Marchal	Mataró	No se sap
Vocalia de Dones de l'AVV Cerdanyola	Mataró	2010
Les Dones de Dalt (Comissió de Dones de l'Associació Cultural Sant Jaume)	Premià de Dalt	2006
Vocalia de Dones de l'AVV Santa Anna-Tió	Barri compartit entre Premià de Dalt i Premià de Mar	2011
Secció Femenina de l'Associació de Rugbi la Tordera	Tordera	2013

2.2.2.3 Grups informals

Hi ha grups de dones a diferents municipis de la comarca que es van constituir per una determinada finalitat o per fer activitats variades, i pel motiu que sigui no es van voler constituir com a entitat legal.

Alguns grups són molt antics, com el grup de lectura "Mar de Dones" de Premià de Mar, que fa 17 anys que funciona, o el grup de suport a les dones de Matagalpa que és d'abast quasi comarcal (té grups a Mataró i a Vilassar de Mar, entre d'altres municipis).

Aquests grups són molt variats entre ells; per exemple, trobem des dels que es dediquen a llegir llibres i comentar-los fins a un grup de batucada de dones.

Grup de Suport a les Dones de Matagalpa amb algunes membres de la Vocalia de Dones de Rocafonda (Mataró)

A continuació recollim aquests grups amb l'especialitat de cadascun d'ells:

Nom	Municipi	Especialitat	Any de creació
Branca de Dones Ana Saez vinculada a la Casa del Mar	Arenys de Mar	Activitats ofertes per la Casa del Mar i col·laboració en les festes del poble	1997
Dones per la Igualtat	El Masnou	Grup de lectura	2015
Teixit de Dones	Mataró	Denúncia de les desigualtats i la Violència Masclista	2013
Mataró lliure de sexisme	Mataró	Denúncia del sexisme en l'oci nocturn a Mataró	2016
A Cavall de Forques	Premià de Mar	Denúncia de les desigualtats i la Violència Masclista	2015
Atabalades	Premià de Mar	Batucada	2009
Mar de Dones	Premià de Mar	Lectura de Llibres	1997
Dones 21	Teià	Debats d'opinió	2010
Grup de Suport a les Dones de Matagalpa	Maresme	Ajudar el Col·lectiu de Dones de Matagalpa en la seva tasca dedicada a millorar les condicions de vida i de desenvolupament de les dones i la infància de Nicaragua	2004

Afegir també que hi ha grups informals que depenen d'altres entitats i que es troben per estudiar l'idioma, fer manualitats, rebre formacions, etc., com els grups de les entitats Sant Pau, Càritas Interparroquial, Sant Josep, Creu Roja, l'associació de Dones Penedenques, i la Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns de Rocafonda.

2.2.2.4 Associacions i grups no pròpiament de dones

L'altra realitat és la de les entitats que no són clarament vocalies o associacions de dones però que treballen amb dones. Tant per l'interès que hi porta la gent que hi

treballa com per la trajectòria de l'entitat, aquestes en un o més aspecte realitzen activitats adreçades a dones.

Podem citar l'associació Arenys Viu i Conviu d'Arenys de Mar, L'Associació Grup d'Ajuda Mútua Contra l'Ansietat i la Depressió de Premià de Mar, L'Associació Escola Vela Mataró, l'associació d'Equatorians d'Alella, la Fundació Àmbit Prevenció, etc.

Nom	Municipi	Especialitat	Any de creació
Associació d'Equatorians d'Alella	Alella	Acollida i integració de les persones nouvingudes	2005
Arenys Viu i Conviu	Arenys de Mar	Intercanvi cultural	2009
Àfrica Increïble	Calella		2015
Escola Vela Mataró	Mataró	El foment de l'esport de la vela	2010
Associació Grup d'Ajuda Mútua Contra l'Ansietat i la Depressió	Premià de Mar	Atenció psicològica a persones afectades per l'ansietat i la depressió	2002
AFPA CREIXENT	Premià i rodalies	Formació i sensibilització	1998
GRAM	Teià	Acollida i ajuda a la integració de la població nouvinguda	2013
Associació de famílies i dones del medi rural de Barcelona (AFAMMER)	Vilassar de Mar	Medi rural	1980(d'àmbit estatal)
Dóna Illum	Maresme	Fomentar un part natural i respectat	2006
Fundació Àmbit Prevenció	Maresme	Formació, sensibilització, atenció i acompanyament.	1993

Amb les persones entrevistades de l'associació Arenys Viu i Conviu

2.2.3 Referent a l'àmbit d'especialització a trets generals

2.2.3.1 Associacions generalistes

La tradició sembla ser d'associacions que es dediquen a temes generals relacionats amb la dona, com són:

- La celebració dels dies internacionals: el 25 de novembre i el 8 de març i alguns anys el Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones.
- L'organització d'actes i conferències.
- La gestió de tallers i activitats relacionades amb el benestar de les dones: tai-txi, ioga, pilates, classes de costura, punts de coixí, etc.
- Col·laborar amb altres entitats del municipi en accions de solidaritat o altres tipus d'accions d'interès comú.

Aquests són, en gran mesura, els trets comuns entre la majoria d'associacions i grups de dones.

2.2.3.2 Associacions generalistes amb trets especials

D'altres entitats, a més de dedicar-se als àmbits citats abans, presten un especial interès en algun àmbit en concret com la cultura, la solidaritat, la cooperació internacional, etc.

Cadascuna d'aquestes entitats es caracteritza per alguna acció o activitat en especial que forma part de les seves potencialitats o la distingeix de la resta d'entitats, com són el certamen de poesia de l'associació Sàlvia de Canet de Mar que fa tretze anys que l'organitzen, el grup d'escriptura creativa de l'associació de Dones de la Vallalta (fruit d'això, han publicat un llibre de 10 relats amb títol "Deu camins i una foguera"), l'espectacle "Som Àfrica" de l'associació Mares Malabaristes, l'homenatge anual a una dona del poble de l'associació Dona Viva, el grup de fotografia de l'associació VilaDona i l'exposició anual que fan al voltant del 8 de març, amb una temàtica diferent cada any (mans de iaies, dones artistes, somriures, arts en femení, violència masclista, etc.), la cooperació internacional de l'associació Banta, Dones per Àfrica, la cursa anual contra la violència masclista de l'associació Dones Solidàries d'Àlella, la prestació de serveis i apoderament de les dones de l'associació l'Hora Violeta, les infu-xerrades de l'associació Dones Reporteres, la coral de dones de la Vocalia de Dones Santa Anna-Tió de Premià de Dalt, l'homenatge a les dones vídues i desfilada de diferents perfils de dones de l'associació Hidayah de Mataró, l'acollida i l'apoderament a les dones en situacions de risc d'exclusió de l'associació de promoció de la Dona Treballadora de Calella, el foment de l'intercanvi cultural entre diferents cultures de l'associació Arenys Viu i Conviu, el treball en xarxa amb el servei d'atenció a la dona de l'associació de Dones Pinedenques, les accions de sensibilització sobre el medi ambient que duia a terme l'associació Dona Activa de Santa Susanna, l'atenció a dones immigrades de les entitats MussoKafo, Hidayah, Baobab, Banta per Àfrica, Vocalia de Dones de l'AVV Rocafonda, Vocalia de Dones de l'AVV Cerdanyola, Associació de Dones Pinedenques, Associació GRAM; Arenys Viu i Conviu, etc.

Certàmen de poesia de l'associació Sàlvia de Canet de Mar, edició 2015.

Festival Som Àfrica de l'associació Mares Malabristes de Canet de Mar

Alumnes del projecte Creixent de l'associació de la dona treballadora Pare Butinyà de Calella

Un dels capítols del programa setmanal de ràdio de l'associació DonaViva d'Arenys de Munt

2.2.3.3 Les associacions especialitzades

Les associacions creades recentment tendeixen a especialitzar-se en algun camp en concret, per dedicar-hi tot el seu temps i esforç. Una decisió provinent, d'una banda, de l'interès per un àmbit concret, i per altra banda, d'una valoració negativa de la varietat d'àmbits que ha de tocar una entitat de dones. Tocar diferents tecles per aquestes entitats sembla que tingui un efecte dispersador i poc incident en la realitat de les dones i el veuen insostenible vista la insuficiència de recursos personals i materials per dur a terme tots els seus projectes.

Altres circumstàncies com la crisi econòmica, el qüestionament dels valors que promou la societat actual, el retorn a l'espiritualitat, etc., van afavorir l'aparició d'aquest nou tipus d'entitats.

A continuació expliquem algunes entitats i grups de dones especialitzades existents al Maresme.

L'Associació Dóna't un impuls, creada l'any 2014 es dedica a fomentar l'emprenedoria femenina. Des de la seva creació fins ara, ha realitzat un gran nombre d'accions enfocades a fomentar l'accés de les dones a l'auto ocupació mitjançant la creació d'empreses. La seva acció consisteix en l'apoderament de la dona mitjançant la formació, el coaching, les mentories, etc. Van organitzar tallers, sopars, viatges i moltes altres activitats.

Una de les activitats de l'entitat Dóna't un impuls

L'Associació Dona activa't, creada l'any 2013 es dedica a treballar temes relacionats amb el benestar de les dones, sobretot a nivell de la salut. Les activitats que fan tenen com a centre d'interès l'alimentació saludable i l'activitat física. Organitzen tallers de remeieria tradicional, cuina amb herbes, excursions a boscs i fires on poden trobar plantes i herbes d'interès i ofereixen tallers de ioga i arts marcials.

L'associació l'Hora Violeta es dedica a oferir serveis en forma de tallers i atenció individual i grupal a les dones.

Val a dir que les tres entitats anteriors són d'abast comarcal, tot i que tenen la seva seu a Mataró.

L'Associació Escola Vela Mataró no és una associació de dones, però un dels seus centres d'interès és el foment de l'esport de la vela entre les dones. Per això organitzen cursos adreçats exclusivament a dones per promoure que s'iniciïn en l'esport de la vela i els ofereixen la possibilitat d'inserció laboral en aquest esport posteriorment.

L'associació Dones Reporteres es dedica a potenciar la informació en clau de gènere i sensibilitzar sobre temes poc visibilitzats, relacionats amb la dona i la igualtat.

L'Associació Grup d'Ajuda Mútua Contra l'Ansietat i la Depressió és, tal com diu el nom, una entitat que es dedica a oferir suport a les persones que pateixen malalties psicològiques com l'ansietat i la depressió. La majoria de les seves integrants i beneficiàries són dones, tot i que l'associació no és pròpiament de dones.

L'associació de Rugbi de Tordera és una associació creada l'any 2013 i té dues seccions, una masculina i l'altra femenina. La secció femenina pretén empoderar les dones físicament i preparar-les per ser capaces de defensar-se contra qualsevol agressió que puguin rebre.

Components de la secció femenina de l'entitat Rugbi la Tordera

L'Associació Dóna Ilum és una entitat d'abast autonòmic amb grup de suport al Maresme i altres comarques, que treballa pel foment d'un part natural i respectuós. Tenen un ventall d'accions i projectes molt ampli encaminat a realitzar els seus objectius.

Atabalades de Premià de Mar és un grup de batucada format exclusivament per noies.

El grup Dones 21 de Teià es dedica a organitzar debats d'opinió sobre temes relacionats amb la dona i la igualtat.

2.2.3.4 Les associacions dedicades al treball intern

Una nova realitat associativa és la creació d'entitats amb una línia de treball enfocada cap endins. Les membres d'aquestes entitats i grups de dones no treballen per a les dones del municipi o del barri, sinó per a elles mateixes. Tot el que fan va dirigit al creixement i enriquiment personal de les membres.

Són pocs aquests tipus d'entitats al Maresme però en comencen a aparèixer unes quantes com l'associació Capitanes del Masnou, l'associació La Ventada de Premià de Mar, el grup de lectura derivat de la dissolta associació de Dones per la Igualtat del Masnou i el grup Mar de Dona de Premià de Mar entre altres.

Per exemple, l'associació Capitanes del Masnou, a qui hem entrevistat, es dedica a crear espais de creixement per les pròpies membres de l'entitat mitjançant la cultura. Realitzen lectura i comentari de llibres, sopars-tertúlia, exposicions, cinefòrums, excursions, etc. Poques vegades, organitza algun acte dirigit al públic per donar a conèixer algun tema.

2.2.3.5 Entitats dedicades a la dona d'origen estranger

Segons informacions administratives, hi ha un teixit associatiu compost per gent d'origen estranger molt nombrós al Maresme, sobretot concentrat als grans municipis com Calella, Mataró, Pineda de Mar i Premià de Mar. A altres municipis n'hi han però molt menys i hi ha municipis on no consta que n'hi hagi.

La majoria de les entitats estan constituïdes per persones d'origen subsaharià amb procedència molt diversa. Segueixen, per ordre, les entitats de persones d'origen marroquí, la majoria d'elles de caire aparentment religiós pels noms que tenen, cosa que no vol dir que no treballin amb dones i altres temes. Després hi ha les entitats de persones d'origen llatinoamericà.

També hem de parlar d'entitats de dones de diferents orígens i en les que dones d'altres procedències hi juguen un paper destacat. En algun cas, ens hem trobat amb presidentes d'origen estranger com és el cas de les Dones de la Vallalta en el moment de l'entrevista, Arenys Viu i Conviu fins l'actualitat, etc. Les associacions Banta-Dones per Àfrica i Àfrica Increïble destaquen per ser entitats compostes per dones autòctones i dones d'origen subsaharià.

Es van poder realitzar entrevistes amb nou entitats dedicades a la dona d'origen estranger, a més d'entitats que hi treballen tot i ser compostes per gent autòctona:

Nom de l'associació	Municipi	Tipus d'entitat	Accions
Hidaya	Mataró	Entitat de Dones	Classes, xerrades, reforç escolar, etc.
Musso-Kafo	Mataró	Entitat de Dones	Acompanyament, sensibilització i apoderament a dones
Arenys Viu i Conviu	Arenys de Mar	Entitat mixta	Foment de l'intercanvi entre diferents cultures
Baobab	Mataró	Entitat de Dones	Sensibilització a i ajuda mútua adreçat a dones
Banta, Dones per Àfrica	Calella	Entitat de Dones	Ajuda de les dones de Malí, Senegal i Gàmbia a

			emancipar-se
Associació Senegambí	Pineda de Mar	Entitat de dones	Ajuda de les dones de Senegal, Mauritània i Gàmbia en l'auto ocupació
Àfrica Increíble	Calella	Entitat mixta	Cooperació i solidaritat.
GRAM	Teià	Entitat mixta	Acollida i integració de la població nouvinguda
Associació d'Equatorians d'Alella	Alella	No exclusiva de dones però la junta només està formada per dones	Acollida i integració de la població nouvinguda

La més antiga d'aquestes entitats de dones al Maresme és MussoKafo creada l'any 1998. Posteriorment es creà l'associació Catalana-marroquina d'Arenys de Mar al voltant del 2000. Però després d'uns anys comencen a aparèixer d'altres en diferents municipis del Maresme com Musso Malo, Associació Al Amal de Premià de Mar, Associació de dones immigrades de Malgrat de Mar i d'altres que ja no funcionen. En canvi, hi ha altres que sí que segueixen funcionant: Banta (Dones per Àfrica), Hidayah, Arrissalah, Baobab, Associació Senegambi, Àfrica Increíble, etc.

A la dreta, Adam Bojang presidenta de l'associació Muso-Kafo.

Aquestes entitats presenten serveis que moltes vegades l'ajuntament no està oferint, com són els cursos de llengua en horaris determinats i amb servei materno-infantil i mediació intercultural, acompanyament, donar a conèixer la cultura d'origen, ensenyar la llengua d'origen, celebrar festes del país de procedència, assessorament jurídic en temes d'estrangeria, ajuda mútua per solucionar problemes i emergències que poden tenir persones del col·lectiu com les morts, les malalties greus, la necessitat urgent de viatjar, etc., ajudar en la descoberta de l'entorn de manera adaptada a les possibilitats de les dones i els seus fills, casals de cap de setmana on no n'hi ha, etc. Cal destacar també tota la feina que fan per sensibilitzar sobre problemàtiques comunes a tothom, com la violència masclista i problemàtiques relacionades amb el col·lectiu com les mutilacions genitals femenines, el casament forçat, les malalties tropicals, etc.

Hi ha entitats que s'han creat exclusivament per fer accions adreçades a dones dels països d'origen en el marc de la cooperació internacional o de la solidaritat. La majoria d'elles realitzen en els països d'origen projectes generadors d'ingressos i/o envien ajuts que millorin les condicions de vida de la gent d'allà (per exemple, roba, medicaments, material esportiu, material hospitalari etc.).

No totes les entitats que es dediquen a fer accions a favor de la dona d'origen estranger són entitats de dones ni totes són constituïdes per persones d'origen estranger, sinó que les podríem agrupar en diversos grups, com són:

- Entitats clarament de dones i on les persones que les componen són dones d'origen estranger. D'aquestes, en podem citar: Hidayat de Mataró, Arrissalah de Mataró, Muso Kafo de tot Catalunya amb grups al Maresme, Baobab de Mataró i Associació Senegambi de Pineda de Mar.
- Entitats de dones o entitats socials que gestionen projectes d'acollida i apoderament adreçats a dones d'origen estranger. D'aquestes, en podem citar: Vocolia de Dones de l'Associació de Dones de Rocafonda en Mataró, Associació de Dones Pinedenques de Pineda de Mar, Associació Sàlvia de Canet de Mar, Centre Sant Pau Càritas de Mataró, Creu Roja de Tordera, Càritas Interparroquial de Mataró, Església de Sant Josep a Mataró, Associació Creixent de Premià de Mar i GRAM de Teià.

La percepció que es té dels col·lectius de dones immigrades per part de les dirigents de les associacions de dones és que participen molt poc en la vida sociocultural del municipi. Una percepció que es basa en la realitat visible però obvia la realitat de fons que fa que aquestes dones no participin tant: el desconeixement de l'idioma i de l'entorn, el baix nivell d'estudis, la manca d'interès en activitats en les que no s'identifiquen, etc. Si es fes un treball d'aproximació basat en l'intent d'entendre aquesta realitat, trobar espais en comú on poden compartir sabers fer, de ben segur que poc a poc i pal·liant les dificultats abans esmentades, es pot arribar a aconseguir la participació d'una part d'aquestes dones; totes no perquè les dones autòctones tampoc participen totes.

Una de les activitats de l'associació Hidayat de Mataró

3. Diagnosi

3.1. Diversitat de realitats i enfocaments.

El Maresme és un territori molt divers a diferents nivells. Compta tant amb ciutats grans, com Mataró, que n'és la capital, El Masnou, Premià de Mar i Pineda de Mar, com amb pobles mitjans, petits i urbanitzacions.

La geografia de les diferents zones i territoris del Maresme pot afavorir també la creació d'entitats que agrupen diferents urbanitzacions i, fins i tot, diferents pobles.

El tipus de població també és diferent d'un poble a l'altra. La presència de població d'origen estranger no és de la mateixa proporció en tots els pobles del Maresme. Hi ha molta concentració en pocs d'ells.

Aquests pobles es diferencien també en quant a la proximitat al mar o a la muntanya, l'afluència o no de turisme i el nivell de vida de la població. Hi ha pobles on el nivell de vida és més alt de manera generalitzada que en d'altres.

Per tant, la realitat de les dones que componen el teixit associatiu femení és forçosament molt diversa, així com els àmbits que són d'interès per a l'entitat. Podem trobar dones amb un baix o alt nivell de vida, treballadores i/o mestresses de casa, dones amb estudis superiors i d'altres amb estudis bàsics, etc.

Aquestes realitats diverses poden haver influenciat els objectius i enfocaments del treball de les entitats creades als diferents pobles del Maresme.

Exemples:

Els tres pobles de la Vallalta: Sant Cebrià de la Vallalta, Sant Iscle de la Vallalta i Sant Pol de Mar compten amb una mateixa entitat, Dones de la Vallalta, perquè són pobles petits, comparteixen alguns trets en comú i són de població poc nombrosa.

El Casal de Dones de Palafoolls també té sòcies de diferents pobles del voltant per la proximitat que hi ha entre aquests.

Els pobles de Sant Susanna i Sant Vicenç de Montalt són pobles que compten amb moltes urbanitzacions. Una de les finalitats de la creació d'una entitat de dones en aquests dos pobles ha estat crear un punt d'unió entre les dones que viuen en aquestes urbanitzacions.

Premià de Dalt i Premià de Mar comparteixen un barri que és Santa Anna-Tió amb unes característiques més properes a Premià de Mar que a Premià de Dalt. Una vocalia de dones de l'associació de veïns d'aquest barri va néixer el 2011 i una de les finalitats ha estat reforçar els lligams entre les dones de les dues parts de Premià de Dalt.

Alguns fets històrics semblen haver estat a l'origen de la creació d'algunes entitats o del seu nom. És per exemple el cas de l'experiència de la Casa del Mar d'Arenys de Mar com un espai que aglutinava els pescadors i les seves dones entorn d'activitats lúdiques, festives i formatives s'havia aturat durant un temps amb la desaparició i/o jubilació d'aquests pescadors. Un grup de dones i vídues d'aquells pescadors, sota el lideratge de la senyora Ana Saez, ha volgut resuscitar aquella

activitat i així s'han agrupat de nou sota el paraigües de la Casa del Mar. Les activitats les ofereix la Casa del Mar, però elles en fan difusió, realitzen les inscripcions i hi participen (risoteràpia, tai-txí, intel·ligència emocional, habilitats comunicatives, etc.). Els homes ara van al Casal dels Jubilats. Al marge d'aquestes activitats, es troben per celebrar aniversaris o fer berenars i passar una bona estona. Realitzen també una tasca molt productiva, que és la preparació de menjars durant les festes més importants del poble: el Calamarenys, la festa major, la festa de la confraria, etc. Darrere d'aquestes festes des de la preparació dels menjars fins a recollir, hi són aquestes dones valentes, totes elles mestresses de casa i àvies.

Les Capitanes del Masnou també deuen el seu nom a la història de pirateria als pobles de la costa.

Arenys Viu i Conviu neix de la necessitat de donar resposta a la creixent diversitat cultural que el municipi va viure en les últimes dècades. Pretén fer de pont entre les diferents cultures, crear espais d'intercanvi i diàleg i donar a conèixer la riquesa cultural del municipi.

APDT Calella, sent una entitat creada històricament per les Filles de Sant Josep a Calella, va seguir treballant en la línia d'afavorir les dones en situació de risc social, donant-los acollida, formació i acompanyament. Tenen tallers de microproducció Nova Llabor, venda de productes de comerç just, i el programa de formació i inserció Créixer. A més, és un municipi costaner molt turístic i això afavoreix, fins a cert punt, el treball que fan per inserir laboralment les dones en hotels i restaurants de la zona.

Un dels sopars del calamarenys en el que col·laboren les dones de la branca Ana Saez.

3.2. Línies de treball

En les entrevistes realitzades, van sortir diferents línies de treball que segueixen les entitats, exposades a continuació.

3.2.1. Crear un espai alternatiu on les dones es poden trobar al voltant de l'activitat, sigui quina sigui, i compartir estones d'alegria, sabers fer, opinions, experiències, etc.

Aquesta és una línia molt important que fa possible la dedicació de la dona d'un temps per a ella mateixa, lluny de les preocupacions i càrregues quotidianes.

Si, a més, allò que es comparteix contribueix al canvi de mentalitats de les dones mateixes entorn els tòpics i estereotips de gènere, la distribució tradicional de rols, les noves masculinitats, les violències masclistes, la salut i el benestar de les dones, etc, llavors estariem parlant d'una presència clara de la perspectiva de gènere en la feina d'aquestes entitats. S'estaria realitzant un altre objectiu que incideix no només en la manera de veure i fer d'aquestes dones, si no en l'entorn que elles freqüenten com a parelles, mares, filles, amigues, veïnes, etc.

3.2.2. Oferiment de serveis i tallers que garanteixen el benestar físic i emocional de la dona

La majoria de les entitats de dones de la comarca ofereixen un nombre important de tallers i serveis com ioga, tai-txí, pilates, reiki, zumba, massatge, diferents tipus de balls i danses, etc.

Si bé aquests tallers es poden trobar en centres privats, a vegades els ofereix el mateix ajuntament, però allò que les dones aconsegueixen, fent aquests tallers amb una entitat de dones és diferent. Primer es troben les dones entre elles; tot i que sembli que això reforça la separació tradicional entre sexes, però aquestes trobades són molt beneficioses. Segon, en una empresa privada, el preu és més alt, la imatge de la dona hi és generalment estereotipada físicament, les usuàries fan el taller i marxen, quan en una entitat poden parlar del que els preocupa com a dones, informar-se mútuament, estar al dia del que fa l'entitat, esdevenir un potencial públic i/sòcies fixes per a l'entitat i participar activament de les seves activitats i accions, tenir un espai per poder plantejar un problema com és la violència masclista per exemple.

Hi ha serveis diferents dels anteriors com són l'atenció psicològica i l'assessorament jurídic. Aquests serveis s'ofereixen poc arran de la creació d'aquests serveis per part d'alguns ajuntaments i del Consell Comarcal del Maresme perquè les entitats van considerar que es cobria el buit anterior. Hi havia entitats que complien aquest paper d'assessorar a la dona a nivell jurídic i oferir suport psicològic, però ara podem dir que no n'hi ha, a excepció de poques entitats com és el cas de l'associació l'Hora Violeta, l'associació de Dones Sàlvia o DonaViva.

En realitat, tot i que es van crear diferents serveis públics a la comarca (com ara serveis d'atenció a la dona, servei d'intervenció especialitzada, serveis municipals, etc.), encara fa falta incrementar aquests serveis i implementar-los en tots els municipis del Maresme. De moment existeixen 4 centres de la dona municipals: CIRDA Mataró, SIAD Pineda de Mar, CIRDA el Masnou i SIAD Premià de Mar.

El SIAD Maresme és un servei d'abast comarcal creat l'any 2010 per oferir assessorament i informació a les dones dels municipis de menys de 20.000 habitants. Disposa d'advocada i psicòloga que ofereixen suport a les dones sempre que les problemàtiques que presentin tinguin un component de gènere. Desenvolupa també una tasca informadora a les dones dels serveis i recursos als que poden acudir en cas de necessitat i porta a terme accions per fomentar la igualtat de gènere i contra la violència masclista.

<http://www.ccmaresme.cat/area.php?id=114>

3.2.3. Oferiment de classes

Moltes entitats ofereixen un altre tipus de tallers de caire més cultural i formatiu com són les classes de llengua, pintura, fotografia i diferents manualitats.

Aquestes classes donen resposta a la demanda existent, d'aprendre idiomes i altres habilitats culturals que des de l'ajuntament no s'ofereixen o, com en el cas de l'Escola Oficial d'Idiomes del Maresme, es troba situada a Mataró. D'aquesta manera, les entitats ofereixen un servei que si no esdevé de difícil accés d'una altra manera.

3.2.4. La lluita per la igualtat de gènere i contra la violència masclista

Moltes de les entitats entrevistades segueixen organitzant actes i xerrades de sensibilització en temes d'igualtat i violència masclista, però de manera molt puntual. Els motius varien d'una entitat a l'altra:

- Hi ha les que consideren que aquests temes es treballen prou per part dels ajuntaments i que elles, en tot cas, col·laboren puntualment en actes destacats, com són la commemoració de les diades de la dona del 8 de març i del 25 de novembre.

- D'altres valoren que no convé tractar aquests temes perquè ja no "molen", perquè la gent no assisteix a xerrades sobre els citats temes i sempre que han organitzat actes que parlen de la violència masclista o de la igualtat hi assisteix molt poca gent. Alguna entitat va dir clarament que tractar la violència de gènere generaria rebuig de les dones cap a l'entitat i que el que prefereixen fer és preparar-les perquè puguin ser més receptives al tema. En canvi, quan organitzen tallers relacionats amb el cos i la salut, sí que s'hi apunta molta gent. Aquí plantegen la pregunta: hem de deixar de parlar de la violència masclista i dedicar-nos a tallers

perquè la gent vingui i perquè és el que la gent vol o hem de fer el que la realitat ens demana tenint en compte no només els interessos pràctics de la dona, sinó també els seus interessos estratègics?

- D'altres en canvi, consideren que són temes superats, sobretot la igualtat. Pensen que ara les dones són iguals als homes i que no cal lluitar més.

- D'altres no els toquen per manca de recursos i coneixement sobre la matèria. No saben encara quina és la manera més correcta d'enfocar-los per què siguin "ben rebuts".

En canvi, hi ha entitats que continuen treballant en aquesta línia i és de les seves prioritats malgrat interessar-se també per altres àmbits, com per exemple les vocalies de dones de Mataró, l'associació Dones Solidàries d'Allela, que organitza una cursa anual contra la violència masclista, el Casal de Dones de Palafolls, Dones Reporteres de Mataró, que organitzen durant l'any debats, tertúlies, monogràfics sobre els temes relacionats amb la igualtat i la violència, l'associació l'Hora Violeta, que també durant l'any organitza tallers encaminats sobretot a empoderar la dona, ajudar-la a conèixer-se, a conèixer el seu potencial i a ser forta davant els maltractaments, etc.

A la vegada, s'han creat plataformes específiques per una lluita més organitzada i més potent contra la violència masclista i totes les formes de sexisme. Citem les dues plataformes creades darrerament a Mataró:

- Teixit de dones que agrupa les entitats de dones de Mataró per fer accions públiques de denúncia. El 25 de cada més organitzen una concentració davant de l'ajuntament de denúncia dels femicidis i de les agressions físiques. Cada més s'encarrega una entitat de l'organització i el contingut de l'acte. Participen en marxes i altres trobades a nivell català i estatal.

- La plataforma Mataró lliure de sexisme es va crear per denunciar la imatge estereotipada de la dona en els llocs d'oci nocturn i el risc d'assetjament al que s'exposa la dona jove en aquests llocs.

Però si fem una visió ràpida a totes aquestes entitats ens adonem que la darrera línia de treball no és una prioritat.

Una de les concentracions mensuals contra la violència masclista, organitzada per la plataforma Teixit de Dones de Mataró

3.2.5. La inserció sociolaboral de la dona

Podem dir que el tema de la inserció laboral al Maresme només el treballen dues entitats "Dóna't un impuls" i "APTD Calella". Pot ser que sigui normal perquè la inserció sociolaboral és una obligació de l'administració pública. Però a manca d'inversió suficient de l'administració en aquest àmbit, moltes dones viuen sota el llindar de la pobresa o en precarietat. Pateixen dificultats per mantenir la família i arribar a final de mes i a causa d'això es troben en risc d'exclusió. Seguint la piràmide de Maslow, si no es satisfan les necessitats bàsiques (menjar, habitatge, educació dels fills, etc.), difícilment poden les dones interessar-se a altres temes dels que toquen les entitats.

A nivell més formatiu, l'associació Dona Activa't realitza un taller de costura amb un preu molt assequible amb l'objectiu de treballar posteriorment per la inserció laboral d'aquestes dones.

Taller de costura de l'associació Maresme Dona Activa't.

3.2.6. Col·lectiu LGTBI

És un tema relativament nou i que inclús pocs ajuntaments i serveis de la dona el toquen, però esdevé una necessitat vital per la discriminació que aquest col·lectiu pateix i en el que la dona pateix doblement. La Llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, aprovada el 2 d'octubre de 2014 al Parlament de Catalunya, estableix l'obligació d'elaborar plans locals per al foment dels drets del col·lectiu o incloure aquests drets en les polítiques d'igualtat dels ens locals.

Al Maresme hi ha dues entitats oficials:

- LGTBI + feminisme, un grup local vinculat a la fundació universitària Tecnocampus.
- Associació LGTBI Maresme i la Selva.

També existeix un grup al facebook anomenat gais del Maresme.

Al Maresme es van fer accions amb motiu del Dia de l'orgull LGTBI a Mataró, Malgrat de Mar i Montgat, però les entitats del Maresme que no es dediquen al tema no han organitzat res.

Primera celebració a Mataró del Dia de l'Orgull LGTBI el passat 01 de juliol 2016.

3.2.7. El treball amb homes

Aquest és un àmbit que tampoc s'aborda per part de l'administració pública ni per part de les entitats, essent una assignatura pendent a treballar si volem arribar a una igualtat efectiva. L'únic servei que des del Maresme es pot utilitzar és el servei de rehabilitació d'homes maltractadors gestionat per les fundacions AGI i IRES, ubicats a Barcelona.

No obstant, hi ha maneres de fer de les entitats que fan introduir progressivament els homes en la lluita de les dones per la seva dignitat. Els homes solen assistir a les activitats que fan les entitats, majoritàriament per vincles familiars, però també per afinitats. Hi ha també entitats de dones que tenen com a socis a homes. De les entitats entrevistades, VilaDona, les dones de la Vallalta, l'associació de Dones Pinedenques i el Casal de Dones de Palafolls ofereixen molts tallers on hi participen homes.

La cursa contra la violència masclista de l'ass. Dones Solidàries d'Alella en la que participen homes i dones

A Palafolls existeix el Casal de l'Home, creat l'any 2010, com un espai comú per a tots els homes on es puguin reunir per veure el futbol o realitzar activitats adreçades al sexe masculí; també gestionen un esplai per a infants. Una iniciativa un pèl estranya perquè els homes ja tenen prou espais, on la dona per la distribució tradicional d'espais no hi va tenir accés, i per això precisament necessita espais on compartir i visibilitzar les seves necessitats i problemes. Però és un espai més que, si més no, servirà els homes per sentir-s'hi bé i fer allò que els agrada. Les dones de la junta del Casal de Dones de Tordera no hi troben cap problema en la creació de l'esmentat casal.

3.2.8. La dona d'origen estranger

La majoria de les entitats no organitzen cap acció específica adreçada a la dona d'origen estranger, no per manca d'interès sinó perquè pensen que realitzant accions de caire general ja hi inclouen a aquest col·lectiu concret. Però, en realitat, al no ser el punt de partida el mateix en quant a les condicions legals, socials i culturals de les dones autòctones i les dones d'origen estranger, s'imposa la necessitat de fer un treball previ, amb el col·lectiu, que respongui a unes necessitats específiques.

Tot i així, hi ha algunes entitats que ofereixen activitats de foment de l'autonomia de la dona d'origen estranger com l'aprenentatge de la llengua, el coneixement de l'entorn, activitats formatives, etc., entitats que ja hem citat anteriorment.

Activitats amb dones i nes/es a l'espai maternoinfantil del projecte Totes Plegades.

3.2.9. La dona rural.

La dona rural pateix problemes derivats de la seva condició de dona vivint al món rural, com l'allunyament dels serveis, l'aïllament, la manca d'espais de participació, la dedicació de masses hores a la feina de fora i de casa, la precarietat laboral i de salut, etc. Caldria fer un estudi més en profunditat per conèixer aquesta realitat al Maresme, però està clar que rep poc interès tant per part de l'administració com per part de les entitats.

A nivell estatal, hi ha entitats dedicades a millorar la situació de la dona rural com FADEMUR, AMFAR i AFAMMER. A Vilassar de Mar, hi ha una seu d'AFAMMER i en l'entrevista telefònica amb la referent d'aquesta entitat, la senyora Teresa Capilla Pujol, ens informà que fan activitats a nivell d'estat sobre la dona rural i sobre les violències de gènere i dins la família.

3.2.10. Tallers que trenquen amb els estereotips de gènere

Per tallers que trenquen amb els estereotips de gènere hem d'entendre no només els que desvinculen la dona dels rols tradicionals, sinó també els que en desvinculen a l'home. És a dir, que les dones s'apropin al món dels homes en quant a certes habilitats i sabers fer i els homes ho facin al món de la dona.

S'organitzen pocs tallers d'aquests tipus. Podem citar el taller de restauració de mobles de l'associació de Dones de Calella, els cursets d'aprenentatge del maneig de tecnologies de comunicació (com el smartphone, l'iphone, la tablet, etc.), els cursos de jardineria de l'associació Sàlvia, els tallers de fusteria i de cuina d'homes de totes les cultures de l'associació de Dones Pinedenques, el taller de costura on assisteixen homes i dones de l'associació Maresme Dona Activa't, el taller d'arts marcial per a dones de la mateixa entitat, els cursos de rugbi femení de l'associació Rugbi La Tordera, el taller de bonsais, on van homes i dones, organitzat per diferents entitats com el Casal de Dones de Palafolls i l'associació de Dones de la Vallalta, el taller de cuina per a homes i dones de l'associació de Dones Pinedenques, a part de que la resta de tallers que comporten una activitat física es fan normalment per a homes i per a dones (ioga, reiki, taitxí, etc.), però majoritàriament en espais i horaris diferents.

En general, els tallers que se solen fer formen part del món tradicional de la dona com les diferents manualitats, la dansa del ventre, la cuina, la remeieria, treballar les emocions i el cos, etc.

L'organització d'aquests tallers, encara que sigui l'únic que es fa i només entre dones, és beneficiós perquè al voltant del que es fa es crea una sinergia que genera debats, reflexions, sororitat per accions de futur i perquè va en la línia de valoritzar i consolidar els sabers fer de la dona. Però, és important també anar aixamplant el cercle i introduir els homes i els sabers fer masculins.

3.3. Fortaleses i debilitats del teixit associatiu femení a la comarca

3.3.1. Fortaleses

Una bona part de les entitats que encara funcionen i les de recent creació estan en bon estat en quant a l'activisme. Continuen funcionant i organitzen activitats. Les

dones que componen la junta creuen en el que fan i els costa imaginar el poble sense l'entitat. També, bona part d'elles fan una valoració bastant positiva de la trajectòria i el treball de l'entitat.

La majoria d'elles també mantenen una relació constant amb l'ajuntament i majoritàriament participen de les accions municipals adreçades a dones, sobretot la commemoració de les dues diades anuals de la dona. A més, col·laboren en tot el que es fa a nivell de poble com les accions solidàries, les caminades, els maratons, les fires, etc. Són un dinamisme molt important pel municipi.

Hi ha entitats que han aconseguit ser un referent important al poble, on les seves activitats tenen un bon ressó mediàtic. L'ajuntament les considera un bon aliat en quant als temes d'igualtat i la població hi participa bastant.

La compenetració amb les dones ha arribat a ser profunda en moltes entitats pel contacte regular i el tractament proper.

També compleixen una funció informativa i actuen de filtre i canal de derivació de les dones als diferents serveis que necessiten, com són serveis socials, serveis d'atenció a la dona, cossos de seguretat, jutjats, etc.

Cal destacar la capacitat de les entitats per regenerar-se, quan hi ha voluntat, i a buscar altres maneres de fer. Hi ha entitats que es dedicaven a fer una activitat en concret i van haver de variar l'oferta per salvar l'associació del perill de deixar d'existir o d'estancament. Fer tallers d'activitat física i cultural ha estat entre altres una fórmula per oxigenar algunes entitats. En canvi, altres entitats han deixat de fer tants tallers perquè s'estan oferint en excès i així elles poden aprofundir en altres àmbits. És a dir, que la línia de redissenyar els camins i les línies de treball segons els objectius que l'entitat vol aconseguir és una constant en moltes entitats.

3.3.2. Debilitats

Tanmateix, les entitats pateixen moltes dificultats que moltes vegades són obstacles reals davant de la realització de les seves activitats i projectes. Citem les següents:

3.3.2.1. El relleu generacional.

Un gran problema que pateixen quasi totes les entitats és el relleu generacional. Una bona part de les juntes d'entitats, per no dir la majoria, estan compostes per dones grans que tenen marits i néts al seu càrrec. Les dones d'entre 18 i 45 anys majoritàriament no assumeixen responsabilitats dins les juntes. Això fa que les entitats no puguin dur a terme molts projectes i que el ritme de la seva feina sigui lent. Moltes es dediquen a fer poques activitats durant l'any i aquelles que poden portar a terme amb els recursos que tenen. Sempre els queden altres "fronts" per cobrir, com per exemple assistir a reunions, mantenir una relació de coordinació amb la resta d'entitats, etc.

Les que assumeixen bona part de les responsabilitats de gestió a les entitats són les membres de la junta. Les sòcies assisteixen a activitats i ajuden de manera molt puntual. Quan es fan actes grans com sopars, concerts, festes, ajuden a la recollida de taules i cadires, a preparar algun menjar, etc. A la mateixa junta, la presidenta, més dues dones com a molt, són les que treballen més a la majoria de les entitats.

A excepció d'alguns casos, no es creen comissions de treball basades en l'especialitat i els gustos de cada dona. Destaquem l'associació Dóna't un impuls que té 7 comissions de treball: comunicació, assessorament i benvinguda, formació, cercles de mentoria, aterratge a la innovació, esdeveniments i networking i RSC. En algunes associacions hi ha grups i de cadascun s'encarrega una dona.

És generalitzada la percepció en les dones que componen les juntes de les entitats que és difícil captar gent jove per fer treball associatiu en general i treball en associacions de dones en particular. També s'al·lega que la gent jove no té temps, estudia o treballa i té càrregues familiars.

En canvi, s'han constituït darrerament diverses entitats compostes per dones joves. La qual cosa posa en qüestió si es tracta de manca de temps i interès quan, molt probablement, potser és una percepció de les dones joves de que el format tradicional d'entitats de dones està caducat i que s'han de crear nous marcs amb altres enfocaments i maneres d'actuar. D'aquí potser també sorgeix l'especialització, cada cop més gran, de les entitats de dones compostes per dones joves. Segurament la manca de comunicació intergeneracional entre dones joves i dones grans ha dificultat la possibilitat d'apropament, intercanvi de punts de vista i perspectives de treball en conjunt. En tot cas, sempre existeix la possibilitat de fer pinya en accions comunes per aconseguir objectius en comú.

Les problemàtiques que interessen a la gent jove comencen a ser diferents. El jovent s'interessa més a temes com les injustícies socials, la solidaritat i altres temes que s'articulen a través de plataformes i col·lectius on la presència de la dona és important (les plataformes d'afectats contra la Hipoteca, les plataformes dedicades a la sanitat pública, educació, llengua, etc.). Per tant, hi ha dones joves activistes, però en altres marcs i per altres causes.

La diferenciació en l'ús de les TIC entre la gent jove i la gent que no ho és tant pot ser un altre factor que fa difícil el relleu generacional en el sí de les entitats. Les primeres entitats de dones, tot i comunicar-se cada cop més via internet, no hi tenen el mateix accés que la gent jove. La gent jove és molt més activa en les xarxes socials, les convocatòries i decisions a vegades es prenen per via virtual per estalviar temps que d'una altra manera dedicuena les reunions.

Atabalades, grup de batucada de dones de Premià de Mar

3.3.2.2. Recursos materials i econòmics

Excepte algunes entitats que es mantenen bé amb els recursos dels que disposen, la majoria es queixen de la manca de recursos materials i econòmics.

En quant als equipaments, molt poques entitats disposen de locals propis. Algunes tenen despatxos compartits amb la resta d'entitats en l'hotel d'entitats del municipi o algun equipament similar i quan volen organitzar activitats, demanen les sales i aules de centres cívics o culturals dels municipis. Les entitats, però, es queixen del fet que aquests centres estan saturats. A vegades, aquest fet dificulta la realització de moltes activitats perquè les sales es troben ocupades per altres entitats. Algunes entitats es van queixar de que és obligatori pagar una assegurança de 200 euros si volen portar a terme activitats en equipaments municipals (ho expressaven algunes entitats de Mataró).

Hi ha entitats que tenen locals propis cedits per l'ajuntament com el Casal de Dones de Palafolls, l'associació de Dones Torderenques (que està a punt de disposar-ne), l'associació de Dones de la Vallalta i molt poques més. Hi ha d'altres que paguen el lloguer d'un local privat, com és el cas de l'associació Hidayà, de Mataró.

Les entitats que disposen de locals troben més facilitat i més llibertat per organitzar activitats segons necessitats i interès, tot i que també els han de mantenir elles mateixes pel que fa a la seva neteja.

Can Florenci, seu del Casal de Dones de Palafolls.

En quant a recursos econòmics, la queixa de les entitats és la mateixa: no hi ha recursos econòmics suficients per dur a terme tots els seus projectes. La única subvenció que la majoria rep és la subvenció anual de l'ajuntament, que la consideren molt mínima i en alguns casos han de justificar el doble del pressupost que han gastat. Hi ha entitats que han optat per no demanar la subvenció anual de l'ajuntament per aquestes complicacions.

L'altra font d'ingressos per a les entitats són les quotes que paguen sòcies i socis. Hi ha entitats que fan activitats cobrant, com són els concerts, les obres de teatre, sopars, venda de manualitats, roses de Sant Jordi, etc.

La solució adient expressada és signar convenis entre els ajuntaments i les entitats amb un pressupost que permeti cobrir les despeses de l'entitat perquè aquestes juguen un paper vital i imprescindible al municipi que completa allò que fa l'ajuntament. Quan existeix un conveni, es permet més marge de temps d'actuació i no s'ha de justificar el doble de despeses.

També tenen la possibilitat de presentar-se a més convocatòries de subvencions, però la complexitat de les gestions que s'han de fer per redactar projectes, les memòries i preparar justificants les dissuadeix de presentar-s'hi. Prefereixen fer poc amb el poc del que poden disposar.

El que hem exposat és en relació a les entitats legalment constituïdes, perquè en el cas dels grups informals, aquests no poden optar per cap tipus de subvenció, fet que limita molt el seu marge d'intervenció.

També trobem que hi ha moltes dones que no poden pagar els tallers i els cursos i es valora que si les entitats disposessin de més fons, podrien oferir recursos gratuïts, facilitar traduccions per a dones immigrades o tallers adaptats, etc.

Sempre hi ha dubtes que queden sense solució per no saber a quin servei acudir, en quant a les justificacions de les despeses, la recepció de donacions, etc. Aniria bé que les entitats tinguin accés fàcil a la informació per fer-los més amena la feina. Algunes entitats es poden permetre la possibilitat de contractar un gestor que s'encarrega del tema financer, però moltes no poden fer-ho. Normalment, a cada municipi existeix un servei de participació, però desconeixem si aquest servei també pot donar resposta a dubtes financers i ajudar en tot allò relacionat amb les subvencions. En cas que no sigui així, es posa damunt la taula la necessitat d'incloure aquesta funció en els serveis de participació o crear un servei comarcal, per exemple.

3.3.2.3. Dificultats de gestió

A la dificultat de gestió econòmica s'afegeixen altres dificultats de gestió de pàgines web, de mantenint de la pàgina del facebook, de la redacció d'actes de reunions, de fer les memòries, etc. Hi ha alguna entitat que ha tingut la sort de comptar amb el suport d'una tècnica de l'ajuntament per redactar projectes i justificacions, però es tracta de casos concrets ja que la majoria ho han de gestionar en el sí de l'entitat sense suport, amb el temps i esforç que els suposa.

3.3.2.4. Relació amb l'ajuntament

En general, es manté una bona relació amb l'ajuntament. La majoria de les entitats legalment constituïdes es beneficien de la subvenció anual de l'ajuntament, són membres dels consells de dones o de taules d'entitats i col·laboren en les accions relacionades amb la dona que l'ajuntament organitza, sobretot en les dates assenyalades.

No obstant, existeix un cert descontent per part de les entitats cap a l'actitud del govern municipal envers les entitats en quant a:

- La cessió de locals.
- No comptar sempre amb les entitats en allò que fa l'ajuntament.
- No reconèixer com cal la feina de les entitats.
- No visibilitzar prou les accions que fan les entitats; algunes entitats consideren que organitzen molts actes i aporten una feina molt valuosa a la societat per ser poc visibilitzades i reconegudes.
- A algunes entitats que tenen grups de ioga, tai-txi, dansa, etc., l'ajuntament no els demana que actuïn en els actes que organitza i contracta altres grups foranis.
- Algunes entitats no surten a la web de l'ajuntament.
- No es fa sovint l'actualització de dades de les entitats a la web de l'ajuntament.
- Hi ha algunes entitats que s'han sentit alguna vegada utilitzades per part de l'ajuntament per utilitzar els seus actes per donar més credibilitat a allò que fa, sense comptar-hi gaire, impressió que tenen tant algunes entitats de dones autòctones com algunes entitats de dones d'origen estranger.
- Es va haver de lluitar perquè els noms de les entitats sortissin els cartells quan es fan accions conjuntes on es programen actes de tothom al voltant del 8 de març i del 25 de novembre.

3.3.2.5. Relació amb la resta d'entitats

En general, hi ha bona relació entre les entitats del mateix municipi; si més no, és cordial.

En bona part dels municipis, s'agrupen en taules i consells i fan algun acte conjuntament. Aquets canals de coordinació serveixen per fer força en les accions, compartir i intercanviar i també per informar-se mútuament del que es fa perquè no se solapin actes i per què uns i altres assisteixin als diferents actes. Hi ha una entitat que es va queixar de que no s'assabenten del que es fan a nivell municipal i com a resultat se solapen els actes i poca gent assisteix als seus.

Quant a les entitats de dones d'un mateix municipi, hi ha experiències de coordinació també en consells de dones i plataformes, fent accions en conjunt com és el cas de les entitats de la Tordera, de Calella, de Mataró, etc.

Les entitats d'abast comarcal com l'Hora Violeta i Maresme Dona Activa't tenen més relació amb les entitats de la comarca perquè disposen d'un catàleg d'activitats i tallers que ofereixen a la comarca. Fins i tot, es va arribar a fer donacions a l'Hora Violeta per part d'alguna entitat. Però, a nivell comarcal, hi ha poca relació de les entitats entre elles.

Hi va haver una experiència de coordinació d'entitats, la Federació d'Associacions i Grups de Dones del Maresme, que va funcionar uns anys de manera activa. S'hi feien reunions de coordinació on les entitats intercanvien informació i debaten temes d'interès i es van celebrar dues jornades amb molt d'èxit de participació. Però al cap de poc temps, les membres de l'entitat es van trobar amb la manca de persones per tirar endavant els seus projectes. Les dones que componien la junta

eren dones de més de 60 anys i no va haver-hi relleu per més que hagin fet crides. Tampoc tenien mitjans econòmics i logístics que els facilitin la feina i al final molt poques entitats assistien a les reunions de coordinació. Tot plegat desmotivà l'equip promotor, i el va empenyer a prendre la decisió en assemblea del passat mes d'abril de deixar en standbay la federació, tot i que encara funciona la seva pàgina de facebook.

El que ha passat amb la federació passa sovint amb les experiències de coordinació d'entitats. La gent que assumeix les responsabilitats formen part també de les juntes de les seves entitats, per la qual cosa els és difícil combinar el voluntariat en les dues juntes. A més, sovint són persones que col·laboren en varies entitats i plataformes i no donen abast; ràpidament es cremen i han de deixar de treballar en alguna entitat. Potser la solució està en que qui ha d'assumir la responsabilitat en una entitat coordinadora no ha d'assumir-ne d'altres en altres marcs i d'aquesta manera pot mantenir el ritme de feina sense desgast ràpid.

Hi ha algunes entitats que no s'havien adherit a la federació per la senzilla raó de que consideren que són autosuficients, que no necessiten la federació en res i que assistir a més reunions és una càrrega que no poden assumir. Alres entitats desconeixien l'existència de la federació i les que són de recent creació tampoc en tenien coneixement. Però la majoria d'entrevistades han coincidit que és necessària una coordinadora per estar al corrent del que es fa a nivell de la comarca, intercanviar punts de vista sobre diferents qüestions, ajudar-se mútuament i fer accions reivindicatives de pes per aconseguir més drets o per denunciar violacions dels drets de la dona.

Arribats a aquest punt, es planteja la necessitat de dotar les entitats d'aquesta estructura important sense que els suposi cap desgast. Aquest és un dels punts a debatre en la jornada programada en el marc d'aquest projecte.

Una de les trobades de la Federació d'Associacions i grups de Dones del Maresme. Aquesta va ser a Arenys de Munt.

3.3.2.6. Enfocaments i línies de treball de les entitats

Facin el que facin, les accions de les entitats aconseguen sempre algun o més dels objectius encaminats a afavorir l'autoestima de la dona, el seu empoderament i el seu enriquiment personal.

Actualment, hi ha una diversitat en els enfocaments i les perspectives amb les que treballen les entitats. Hi ha les que parteixen clarament d'una visió feminista i utilitzen la perspectiva de gènere en les accions que fan i, el que és més important, ho defineixen de manera clara: l'empoderament, foment de l'autodeterminació sobre la vida i el propi cos, l'autonomia en la presa de decisió i la igualtat de gènere en general. Una entitat en concret va expressar clarament que la seva línia de treball és reivindicativa. Hi ha d'altres que són conscients que han de fer accions a favor de la dona sense tenir molt en compte si allò que fan al final acaba reforçant o no algun estereotip envers la dona, d'altres es dediquen a un tema en concret sense massa plantejaments. Algunes membres de les entitats recalquen clarament que no són feministes, però que sí estan a favor de la igualtat. Tot això demostra aquesta varietat, i a vegades potser confusió, quant als enfocaments i conceptes relacionats amb la igualtat de gènere. Algunes entitats reconeixen que no tenen molt clar quina ha de ser la línia de treball a seguir davant de tants canvis que assetgen la societat; saben que necessiten aires nous, noves idees, però no saben ben bé el què i el com, però, sí saben que han de fer aquesta reflexió i estan en moment de replantejament.

Aquesta diversitat es reflecteix en les activitats. Des d'entitats que volen crear un espai de trobada entre dones al voltant del que sigui, altres que organitzen els tallers que més atrauen i agraden, altres que mitjançant els tallers ofereixen possibilitat de millora de la situació econòmica i de promoció a les dones talleristes, d'altres que, vist la quantitat de tallers i activitats que ofereixen, sembla que compleixen una funció que l'administració ha de complir, fins a entitats que es dediquen més a voler incidir en les mentalitats i acabar amb els estereotips envers la dona, treure a la llum les violències i les desigualtats invisibles promovent debats amb el públic i fent accions de carrer.

L'acció reivindicava, generalment, queda relegada a un segon pla i no es veu massa la necessitat d'emprendre accions reivindicatives. Tampoc es veu massa la necessitat d'organitzar accions relacionades amb les violències de gènere, els estereotips de gènere, les noves masculinitats, excepte en el cas d'algunes entitats. La majoria organitzen actes puntuals i sobretot fan la commemoració dels dies assenyalats. Hi ha qui considera que és el paper de l'ajuntament, hi ha qui no les fa perquè a la gent no l'interessa, hi ha qui no les fa perquè té altres prioritats, etc.

Actualment, la tendència és fer coses encaminades a afavorir el benestar de la dona, la seva salut, el coneixement del seu cos, buscar vies de pensament més espiritual (unió cos-ment), etc., amb l'argument que la societat no ha sabut cuidar la dona i que aquesta ha d'aprendre a cuidar-se ella mateixa. Un argument molt feminista en el fons, però queda deslligat d'altres camins que duen a la igualtat efectiva entre homes i dones, com si es tractés de camins oposats. També existeix un altre argument de pes: no volem canviar a ningú, ens volem canviar a nosaltres mateixes.

Un dels tallers de tai-txí organitzat per l'associació de dones Torderenques a l'aire lliure.

3.3.2.7. El risc de guetització

Algunes entitats consideren que les associacions de dones que sempre organitzen actes i accions lligats a la igualtat de gènere i la violència de gènere estan sent estigmatitzades per la població i sobretot per un tipus de gent que elles anomenen antifeminista. Vistes des de fora, les entitats poden semblar com illes a part. Diuen que sovint escoltes "aquelles feministes que van al seu rotllo i sempre parlant del mateix". Pensen que la gent està saturada de temes com la violència masclista perquè se'n parla molt i que hi ha un bombardeig d'informació als mitjans de comunicació. Una entitat va verbalitzar que fins i tot no agrada que les entitats tinguin nom de dona.

La gent té cada cop més tendència a acudir a accions sobre noves consciències, espiritualitat femenina, etc. El repte és combinar potser l'espiritualisme amb l'activisme.

3.3.2.8. Dissolució de les entitats

Hi ha poques entitats dissoltes i, afortunadament, en neixen d'altres. Tot i això, no deixa de ser preocupant que entitats pioneres que anteriorment han realitzat molta feina s'han dissolt. Per aquest fet, val la pena citar breuement les causes d'aquestes dissolucions i que confirmen, en tot cas, les queixes de les entitats encara actives. De les entitats dissoltes, tenim testimoni de tres d'elles:

- L'associació D'ones de Cabrera.
- La Federació d'Associacions i Grups de Dones del Maresme (no de la dissolució sinó de l'estancació).
- L'associació de Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar.

La Núria Lòpez, expresidenta de l'associació D'ones de Cabrera, va resumir en una entrevista amb el SIAD l'any 2014 els motius de la dissolució de la seva associació en: la manca de gent, la transformació de l'entitat en una mena d'acadèmia, algunes complicacions per part de l'ajuntament (com per exemple exigir que els talleristes siguin donats d'alta com a autònoms), la poca coordinació amb l'ajuntament, la valoració de que els actes de l'ajuntament, malgrat que concorden amb els temes de la dona, acaben essent una festa, les subvencions no permeten

pagar certes despeses com els pica-piques i els regals a conferenciant, ... A més, treure la sisena hora i les retallades a les residències amb major presència dels avis a casa, etc. ha fet que minveixi l'assistència de les dones. La gent ja no té temps per invertir en les entitats,.

L'Esperança Larruy i la Maria Serret, de la junta de la Federació d'Associacions de dones, ens van explicar també el 2014 que l'edat avançada de les conductores de l'entitat i la manca de relleu generacional és el motiu principal de l'estancació de l'entitat a més de no disposar de mitjans econòmics.

En una carta adreçada a soci/es i col·laborador/es el març del 2016, l'associació Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar, de manera inesperada, va anunciar el seu tancament al·legant com a motiu principal la manca de relleu. La carta explica que es van fer molts intents per què hi hagi gent nova en la junta, però que no va ser possible. Aquesta entitat havia jugat un paper molt important en la prevenció, la sensibilització i la intervenció en casos de violència masclista informant, acompanyant, fent xerrades, coordinant-se amb els serveis, etc.

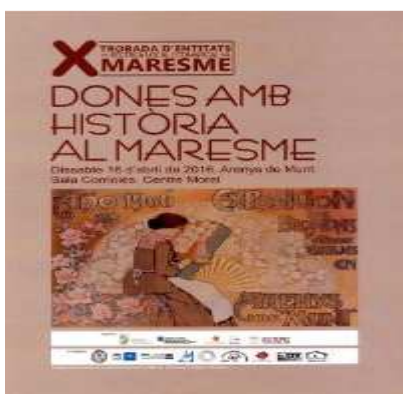
3.3.2.9. La manca de transversalitat en la realització d'accions

El relegar, exclusivament, la realització d'accions a favor de la igualtat de gènere a entitats de dones, també és un factor que esgota les entitats i les transforma en un gueto (les dones) i fa que l'objectiu no s'aconsegueixi fàcilment.

Perquè tots els àmbits relacionats amb la dona han de ser responsabilitat única i exclusiva d'associacions de dones? No seria més eficaç fer que entitats culturals, esportives, d'interès acadèmic, musical, sanitari, etc. incloguin la perspectiva de gènere en la seva feina i organitzin accions dirigides a dones o a la igualtat en general? En tot cas, les entitats aquí seguirien jugant un paper important que és el d'assessorar, ajudar o organitzar actes conjuntament.

Això treuria l'estigma de gueto que a vegades es té de les entitats, garantiria molt més èxit a les accions i afavoriria l'obertura de l'entitat a la societat i la participació de més gent en ella.

Aprofitar els talents femenins de la comarca també és una via de regeneració important. Hi ha talents de tota mena que, coneixent-los i establint contactes amb ells, poden ser d'una gran utilitat per a l'entitat.

Cartell de la Xèna trobada de recerca local del Maresme, edició dedicada a la història de les dones al Maresme.

3.4. Necessitats de les entitats de dones de la comarca.

Arran de les entrevistes realitzades amb les entitats de dones, fem un recull de les diferents necessitats a les que s'ha de respondre des de l'administració i també entre les entitats per fer millor les condicions de treball de les associacions i grups de dones i perquè puguin seguir treballant i aportant el seu gra de sorra a la vida associativa del territori. Són les següents:

Necessitat bàsiques:

- Poder ser dotades de suport econòmic suficient per dur a terme la seva tasca.
- Poder gaudir d'equipaments suficients.
- Aprendre a gestionar l'entitat a nivell organitzatiu i econòmic.
- Aprendre a elaborar projectes.
- Tenir accés a les TIC i a internet.

Altres necessitats:

- Formar-se en el disseny i realització de projectes amb perspectiva de gènere.
- Suport en el replantejament de les línies de treball.
- Formar-se en les violències masclistes.
- Formar-se en com treballar en equip.
- Formar-se en com captar noves sòcies i col·laboradores.
- Formar-se en com aplicar la transversalitat en la seva feina.

Necessitats d'ordre "global":

A nivell més general, i a la pregunta de si veuen necessària una coordinadora d'entitats, la majoria van respondre afirmativament. Hi veuen utilitat perquè troben a faltar aquest marc on informar-se del que passa a la comarca i arreu en relació amb la dona, de les novetats legislatives, ajudar-se amb idees per fer activitats, assistir a actes d'unes i altres, debatre problemàtiques comunes greus i acordar accions de caire comarcal.

A mode de conclusió:

Com hem vist en aquest document, el teixit associatiu femení de la comarca és un teixit molt important tant pel nombre d'entitats que té com per la varietat d'aquestes entitats i la diversitat de línies de treball que segueixen.

La seva aportació a la lluita per la igualtat i al conjunt de la ciutadania maresmenca és molt gran i molt valuós. Compensen en molts aspectes la manca de recursos administratius i fan que la vida de les dones de la comarca sigui viva i activa. Tot això des del voluntariat.

Per aquestes raons, es mereixen tota l'atenció, interès i suport de l'administració pública. Per unes condicions de treball millor, per una major visibilitat de la feina que desenvolupen i per veure clar el camí o camins a seguir per una societat justa i igualitària.

Amb el desig de que aquestes necessitats o al menys la majoria d'elles puguin ser cobertes amb el suport imprescindible de l'administració pública saludo calorosament la feina valenta de les entitats i agreixo totes les dones que em van obrir la porta de les seves entitats, em van expressar les seves alegries i inquietuds en quant a la seva feina associativa i em disculpo vivament per les mancances i errades i equivocacions que segur que conté aquest document.

Asmaa Aouattah
Tècnica d'Igualtat del SIAD Maresme.
Mataró, juny del 2016